

ZAKON

O DAVANJU GARANCIJE REPUBLIKE SRBIJE U KORIST NEMAČKE RAZVOJNE BANKE KfW, FRANKFURT NA MAJNI, PO ZADUŽENJU AKCIONARSKOG DRUŠTVA „ELEKTROPRIVREDA SRBIJE”, BEOGRAD (EPS) (PROGRAM ZA UBRZANJE RAZVOJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE U SRBIJI (APRES), FAZA I)

Član 1.

Republika Srbija preuzima obavezu da kao garant izmiri obaveze Akcionarskog društva „Elektroprivreda Srbije”, Beograd (EPS) po zaduženju kod Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni, u iznosu do 100.000.000 evra (slovima: jedinstotina miliona evra).

Član 2.

Garanciju iz člana 1. ovog zakona, Republika Srbija (u daljem tekstu: Garant) izdaje u korist Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni, na ime obaveza iz Sporazuma o zajmu za „Program za ubrzanje razvoja obnovljivih izvora energije u Srbiji (APRES), Faza I” između Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni i Akcionarskog društva „Elektroprivreda Srbije”, Beograd (EPS) BMZ br. 5250 00 815, ID broj zajma 31073, na iznos do 100.000.000 evra (slovima: jedinstotina miliona evra) (u daljem tekstu: Sporazum o zajmu), zaključenog 30. juna 2023. godine.

Garant prihvata sve odredbe Sporazuma o zajmu i saglasan je da garantuje za sve obaveze koje proističu ili su u vezi sa obavezama Akcionarskog društva „Elektroprivreda Srbije”, Beograd (EPS) (u daljem tekstu: Zajmoprimac) po Sporazumu o zajmu.

Garancija u korist Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni, po zaduženju Zajmoprimca za „Program za ubrzanje razvoja obnovljivih izvora energije u Srbiji (APRES), Faza I”, potpisana je od strane ovlašćenog predstavnika Garanta, 19. septembra 2023. godine i njome je predviđeno da Garant jemči za obaveze Zajmoprimca po osnovu Sporazuma o zajmu.

Član 3.

Otplatu zajma vrši Zajmoprimac na način utvrđen Sporazumom o zajmu.

Sredstva za otplatu zajma obezbediće Zajmoprimac iz sopstvenih prihoda.

Zajmoprimac je dužan da sredstva za otplatu zajma obezbeđuje prema planu otplate iz Sporazuma o zajmu, u iznosu koji uključuje glavnice, obračunatu kamatu, proviziju na nepovučena sredstva i prateće troškove zaduživanja.

Član 4.

Ako po osnovu izdate garancije Garant izvrši obavezu umesto Zajmoprimca, Garant ima pravo da od Zajmoprimca potražuje povraćaj glavnice, kamate, provizije na nepovučena sredstva, pratećih troškova zaduživanja i pratećih troškova koji nastanu zbog neizvršenja, odnosno neblagovremenog izvršenja obaveze, do visine iznosa izmirene obaveze, kao i pravo da od Zajmoprimca naplati obračunatu zakonsku zateznu kamatu.

Pravo na povraćaj sredstava iz stava 1. ovog člana, Garant će ostvariti tako što će inicirati naplatu sa računa Zajmoprimca na osnovu ovlašćenja dobijenog od

Zajmoprimca ili drugih instrumenata obezbeđenja, u skladu sa propisima kojima se uređuje platni promet.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” .

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 97. stav 1. tačka 15. Ustava Republike Srbije, prema kojoj Republika Srbija uređuje i obezbeđuje finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije, utvrđenih Ustavom i zakonom. Istovremeno član 16. Zakona o javnom dugu („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15, 95/18, 91/19 i 149/20) propisuje da Republika Srbija može dati garanciju za izmirenje duga javnih preduzeća čiji je osnivač.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona o davanju garancije Republike Srbije u korist Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni, na ime obaveza iz Sporazuma o zajmu za „Program za ubrzanje razvoja obnovljivih izvora energije u Srbiji (APRES), Faza I” između Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni i Akcionarskog društva „Elektroprivreda Srbije”, Beograd (EPS), BMZ br. 5250 00 815, ID broj zajma 31073, zaključenog 30. juna 2023. godine na iznos do 100.000.000 evra (u daljem tekstu: Sporazum o zajmu) sadržani su u članu 16. stav 4. Zakona o javnom dugu, odnosno u članu 7. Sporazuma o zajmu, u vezi sa davanjem garancije Republike Srbije. Naime, članom 16. stav 4. Zakona o javnom dugu propisano je da se garancija Republike Srbije daje u formi zakona. Članom 7. Sporazuma o zajmu predviđeno je da Republika Srbija izda garanciju za plaćanje Nemačkoj razvojnoj banci KfW, Frankfurt na Majni (u daljem tekstu: KfW), kao obezbeđenje zajma.

Poslovanje Akcionarskog društva „Elektroprivreda Srbije”, Beograd (u daljem tekstu: EPS) pogoršano je usled problema sa proizvodnjom primarne energije, hidrološke situacije i smanjenog rada hidroelektrana, uvoza električne energije po rekordno visokim tržišnim cenama, kao i niskim cenama za garantovano snabdevanje. Naime, problemi datiraju od poslednjeg kvartala 2021. godine koji su se nastavili i u 2022. godini, u kojoj je pored smanjene količine raspoloživog uglja iz RB Kolubara, došlo do izuzetno loše hidrologije, usled velike i dugotrajne suše u slivu Dunava i Drine.

Smanjena proizvodnja električne energije u poslednjem kvartalu 2021. godine i u 2022. godini, uslovlila je povećanje nabavke električne energije, pa je nedostajuće količine električne energije EPS najvećim delom nadomestio uvozom. Pored povećanja nabavljenih količina električne energije, na visok negativan efekat je uticao i poremećaj energenata na svetskom tržištu, što je dovelo do skoka cena električne energije. Uvoz električne energije je koincidirao sa rekordno visokim berzanskim cenama električne energije.

U skladu sa Zakonom o energetici operatori mreže su dužni da kupuju električnu energiju za pokrivanje gubitka u svojoj mreži, u skladu sa transparentnim, nediskriminatorским i tržišnim principima. Kako je bilo neophodno pružiti finansijsku podršku EPS-u da bi se izborio sa velikim skokom uvoznih cena električne energije i poteškoćama u poslovanju, KfW je ponudio zajam EPS-u uz garanciju za plaćanje Republike Srbije u iznosu do 100.000.000 evra, koji će se realizovati u jednoj tranši. Sredstva zajma se neće koristiti za kapitalne investicije koje se odnose na fosilna goriva.

Predloženi zajam rešava hitan jaz u likvidnosti pružanjem finansijske podrške EPS-u ali će uključivati i podršku razvoju kredibilne strategije dekarbonizacije i akcionog plana za EPS, uključujući strategiju postepenog izbacivanja uglja do 2050. godine, sa ciljem da se pomogne Republici Srbiji da unapredi svoju dugoročnu

sigurnost snabdevanja električnom energijom i stvori povoljnije okruženje za prelazak na čistu energiju.

Cilj zajma je pružanje pomoći zajmoprimcu za potrebe refinansiranja zajmova u okviru kreditnih aranžmana koji su navedeni u Posebnom sporazumu uz Sporazum o zajmu; finansiranja troškova iz poslovanja, osim izuzetih troškova, koji podrazumevaju sve troškove iz poslovanja koji se mogu dovesti u vezu sa delatnošću eksploatacije uglja i proizvodnje električne energije u termoelektranama, uključujući sve troškove zaposlenih angažovanih na sprovođenju tih delatnosti; plaćanja podsticajne otkupne cene za proizvođače koji proizvode električnu energiju iz obnovljivih izvora u okviru sistema podsticajnih mera za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije Republike Srbije; kao i finansiranja uvoza električne energije.

Zaključkom Vlade 05 Broj: 48-5717/2023-1 od 29. juna 2023. godine Vlada je utvrdila Osnovu za vođenje pregovora sa KfW-om, u vezi sa odobravanjem zajma EPS-u radi sprovođenja „Programa za ubrzanje razvoja obnovljivih izvora energije u Srbiji (APRES), Faza I” i davanjem garancije Republike Srbije KfW-u, po zaduživanju EPS-a, prihvaćen je Nacrt sporazuma o zajmu za „Program za ubrzanje razvoja obnovljivih izvora energije u Srbiji (APRES), Faza I” između KfW-a, i EPS-a i usvojen je Nacrt garancije za plaćanje Republike Srbije u korist KfW-a, po zaduživanju EPS-a.

Članom 42. Zakona o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 138/22 i 75/23), između ostalog predviđeno je da, izuzetno od odredaba člana 3. Zakona o budžetu Republike Srbije, Vlada može da odluči o pokretanju postupka za zaduživanje (uključujući emitovanje i otkup državnih hartija od vrednosti na domaćem i/ili međunarodnom tržištu) i davanje garancija Republike Srbije radi očuvanja i jačanja finansijske stabilnosti ili sprečavanja nastupanja ili otklanjanja posledica vanrednih okolnosti koje mogu da ugroze život i zdravlje ljudi ili da prouzrokuju štetu većih razmera, u iznosu do 120.000.000.000 dinara, a na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija. Zaduzivanje i davanje garancija iz ovog člana vrši se u skladu sa postupkom koji je uređen Zakonom o javnom dugu („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15, 95/18, 91/19 i 149/20).

U cilju obezbeđivanja kredita, po standardnim uslovima KfW-a potrebno je da Republika Srbija kao sredstvo obezbeđenja izda garanciju za plaćanje KfW-u kojom se, u svojstvu garanta, obavezuje da će KfW-u nadoknaditi sve iznose koji dospevaju na naplatu po osnovu Sporazuma o zajmu koji su zaključili EPS i KfW u slučaju da EPS ne bude u mogućnosti da ispuni svoje obaveze plaćanja o dospeću i sredstva isplati KfW-u u skladu sa planom otplate. Navedena garancija za plaćanje predstavlja uslov za korišćenje sredstava odobrenih EPS-u po Sporazumu o zajmu.

Garancija za plaćanje potpisana je 19. septembra 2023. godine.

KfW će subvencionisati kamatnu stopu iz niskokamatnih budžetskih sredstava Savezne Republike Nemačke za projekte koji ispunjavaju kriterijum politike razvoja, tako da su odobreni veoma povoljni finansijski uslovi zajma u poređenju sa kretanjima na međunarodnom finansijskom tržištu.

Sporazumom o zajmu predviđeno je da KfW odobri zajam EPS-u, kao zajmoprimcu, uz državnu garanciju, pod sledećim uslovima:

- iznos zaduženja je 100.000.000 evra;
- datumi plaćanja obaveza koje dospevaju po osnovu kamate, provizije na nepovučena sredstva i glavnice su 15. mart i 15. septembar svake godine;
- isplata sredstava zajma je u jednoj tranši;
- zajmoprimac zajam otplaćuje u 15 polugodišnjih rata, pri čemu je prvi datum otplate glavnice 15. mart 2026. godine, a poslednji datum je definisan kao 15. mart 2033. godine;

- kamatna stopa će se utvrditi na osnovu svop stope sa Rojtersove stranice „ICAPEURO”; na utvrđeni iznos kamatne stope dodaje se marža koja iznosi 0,65%;
- naknada za obradu zajma (Management fee), plaća se jednokratno u iznosu od 0,5% iznosa zajma;
- provizija na nepovučena sredstva zajma (Commitment fee), obračunava se po stopi od 0,25% godišnje;
- krajnji rok za povlačenje sredstava je 30. septembar 2024. godine.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbom člana 1. ovog zakona predviđa se preuzimanje obaveze Republike Srbije da kao garant izmiri obaveze EPS-a po zaduženju kod KfW-a, u iznosu do 100.000.000 evra.

Odredbom člana 2. ovog zakona predviđa se da garanciju iz člana 1. ovog zakona, Republika Srbija daje u korist KfW-a, na ime obaveza iz Sporazuma o zajmu, zaključenog 30. juna 2023. godine, između KfW-a i EPS-a na iznos do 100.000.000 evra.

Odredbom člana 3. ovog zakona uređuju se pitanja koja se odnose na obaveze koje EPS ima u vezi sa ovim kreditom.

Odredbom člana 4. ovog zakona predviđa se regresno pravo Republike Srbije ako po osnovu izdate garancije izvrši obavezu umesto EPS-a, kao korisnika kredita.

Odredbom člana 5. uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA IZNOSA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona obezbeđivaće se sredstva u budžetu Republike Srbije.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE
--

1. Ovlašćeni predlagač - Vlada

Obrađivač - MINISTARSTVO FINANSIJA

2. Naziv propisa

PREDLOG ZAKONA O DAVANJU GARANCIJE REPUBLIKE SRBIJE U KORIST NEMAČKE RAZVOJNE BANKE KfW, FRANKFURT NA MAJNI, PO ZADUŽENJU AKCIONARSKOG DRUŠTVA „ELEKTROPRIVREDA SRBIJE” , BEOGRAD (EPS) (PROGRAM ZA UBRZANJE RAZVOJA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE U SRBIJI (APRES), FAZA I)

DRAFT LAW ON GRANTING THE GUARANTEE OF THE REPUBLIC OF SERBIA IN FAVOUR OF KfW, FRANKFURT AM MAIN FOR THE BORROWING OF JSC ELEKTROPRIVREDA SRBIJE (EPS), BELGRADE (ACCELERATION PROGRAM FOR RENEWABLE ENERGIES IN SERBIA (APRES), PHASE I)

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Ne postoje relevantne odredbe Sporazuma

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Nije potreban prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Ne postoje odredbe na osnovu kojih je potrebno oceniti ispunjenost obaveze

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Ne postoje navedene odredbe

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Ne postoji veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenost sa njima,

Ne postoje odredbe primarnih izvora prava Evropske unije

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Ne postoje sekundarni izvori prava Evropske unije

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

Ne postoje ostali izvori prava Evropske unije

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost

Ne postoje navedeni razlozi

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

Nije potreban rok za usklađivanje

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizlazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Ne postoje propisi EU sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne postoje navedeni izvori prava Evropske unije

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

NE

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Polazeći od normativnog sadržaja predmetnog zakona nije potrebno obaviti konsultacije sa Evropskom komisijom i drugim stručnim telima Evropske unije.